

Proces Passend HB-Onderwijs (PPO)

Inhoudsopgave

1 - Inleiding	3
2 - Uitgangspunten	4
3- PPO bovenschoolse ondersteuning (M)HB (Proces Passend HB-Onderwijs)	5
Fase 1: Signalering en bepalen onderwijsbehoefte	5
Handelingsverlegenheid van de verwijzende school	6
Fase 2: Plaatsing in een bovenschoolse voorziening	6
Uitgangspunten procedure:	9
4 - Concreet overzicht van de procedure:	11
5- Procedureschema	12

1 - Inleiding

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs in werking getreden. Dat houdt in dat elke school in Nederland een zorgplicht heeft voor alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Bij extra ondersteuning wordt minder vanzelfsprekend gedacht aan meer- en hoogbegaafde leerlingen, in ieder geval op didactisch gebied. Schoolresultaten zijn een belangrijke factor in het signaleren van leerproblematiek, wat betekent dat leerlingen die goede resultaten halen niet direct zichtbaar zijn als risicogroep. Zie voor een meer uitgebreide beschrijving van de risico's bijlage 2.

Om te voldoen aan deze zorgplicht heeft Zeeluwe zich in 2024 ten doel gesteld om binnen 10 jaar garant te staan voor passende ondersteuning voor leerlingen met kenmerken van meer- en hoogbegaafdheid (hierna 'doelgroep' genoemd) binnen het PO.¹ De noodzaak om hierin te ontwikkelen wordt landelijk steeds meer erkend². Het is daarom van belang om het PPO te voorzien van een helder stappenplan waarin de rol en de verantwoordelijkheid van de reguliere (eigen) school wordt meegenomen. Het VO biedt een logisch en aansluitend vervolg van passende ondersteuning voor deze doelgroep.

Dit document beschrijft de procedure om meer- en hoogbegaafde leerlingen te plaatsen op voorzieningen buiten de eigen school, wanneer het passend aanbod van de eigen school of bestuur en/of lokaal ontoereikend blijkt te zijn.

De eerste stap op weg naar passende ondersteuning voor de doelgroep begint altijd met de vraag wat de eigen school heeft gedaan om de leerling passende ondersteuning te bieden. Vervolgens is het van belang om te kijken of de school in staat is om het minimum aan passende ondersteuning voor de doelgroep te kunnen bieden. Dit laatste dient als prikkel om tot ontwikkeling te komen. Wanneer die prikkel er niet is, zoals op dit moment vaak het geval is, verbetert de situatie niet en blijven leerlingen doorverwezen worden die op de eigen school goed ondersteund hadden kunnen worden. Om binnen tien jaar tot passende ondersteuning te komen moet deze ontwikkeling in gang gezet worden.

Zie hiervoor het hoofdstuk "Handelingsverleggenheid van de verwijzende school"

¹ Startverklaring HBvanONS

² [Advies landelijke norm voor basisondersteuning](#)

2 - Uitgangspunten

Door sterke lokale samenwerking zorgen de professionals binnen Zeeluwe voor scholen waar kinderen in alle verscheidenheid zich thuis kunnen voelen, zich *samen* kunnen ontwikkelen en zich *gekend* weten in hun talenten. Het gezamenlijk streven binnen het samenwerkingsverband Zeeluwe is om leerlingen in al hun verscheidenheid *samen* te laten opgroeien en elkaar op alle momenten van hun leven te laten ontmoeten.³ Inclusie betekent voor ons dat alle leerlingen, met of zonder extra ondersteuningsbehoeften, samen leren en spelen in dezelfde groep. Het pad naar inclusie lopen we samen met onze kernpartners (ouders, hulpverleners, voortgezet onderwijs, gemeenten, kinderopvang, jeugdzorg en welzijnsorganisaties), want inclusie is niet iets dat alleen op school plaatsvindt, maar zich juist op alle plekken in de maatschappij en zo thuisnabij als mogelijk afspeelt.

Hieruit komen de volgende uitgangspunten naar voren:

1. Zo regulier als mogelijk: intensievere ondersteuning wordt afgeschaald als dat kan.
2. Leerroutes zijn flexibel; ook hybride trajecten zijn mogelijk.
3. Een plek dient zo thuisnabij mogelijk te zijn.
4. Onderwijs wordt verzorgd in een groep. We bieden geen individuele trajecten buiten de groep. Als er een individueel traject is, dan is dat een interventie gericht op terugkeer in de groep.
5. In bepaalde situaties is ondersteuning vanuit de zorg voorliggend of is zorg nodig voor het komen tot onderwijs. Dit PPO document voorziet niet in besluitvorming met betrekking tot deze vraag.
6. De verantwoordelijkheid voor de HB-aanvraag ligt bij de eigen school die de zorgplicht heeft.⁴
7. De verantwoordelijkheid voor de formele aanmelding ligt bij de ouders.

Voor de procedure voor het PPO impliceert bovenstaande dat:

- PPO is een proces om tot een zo passend mogelijke ondersteuning te komen voor de leerling en zal wat betreft de uitkomst dan ook per leerling verschillen. Wel wordt de procedure altijd doorlopen.
- De procedure voorziet in een tussentijdse evaluatie van het toeleidingsadvies en biedt de mogelijkheid om de keuze aan te passen aan de behoefte van het kind.
- Ouders en het kind vroegtijdig betrokken moeten zijn bij de procedure en aanvraag voor een HB-voorziening en/of de aanloop daarnaartoe.

³ Ondersteuningsplan Zeeluwe

⁴ Ondersteuningsplan Zeeluwe p. 114 & 115

3- PPO bovenschoolse ondersteuning (M)HB (Proces Passend HB-Onderwijs)

Fase 1: Signalering en bepalen onderwijsbehoefte

In beginsel zijn de ouders en de school de eerste bronnen van informatie met betrekking tot het volgen van de ontwikkeling en het welbevinden van de leerling. Zij hebben de leerling in beeld en zijn op de hoogte van zijn of haar prestaties, werkhouding, motivatie, betrokkenheid en het welbevinden, zowel op school als thuis. Een verandering hierin kan een signaal zijn dat de leerling iets anders nodig heeft. Ook kan het de leerling zelf zijn of de ouders die aangeven dat het huidige aanbod op school onvoldoende aansluit op de behoeften van het kind. In een enkel geval kan het ook het CJG of een andere externe partij zijn die als eerste signaleert.

Om te ontdekken wat de leerling nodig heeft en te bepalen of een bovenlokale voorziening de oplossing is, zijn de volgende bronnen van belang. De eigen school is verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de onderwijsbehoefte van de leerling. Wanneer de school daar onvoldoende toe in staat is, wordt de hulp ingeroepen van de lokale expertisecentra en het expertiseteam van HBvanONS. Deze bronnen zijn niet allemaal voorwaardelijk voor het PPO, maar wel helpend om de onderwijsbehoefte in kaart te brengen:

Voorwaardelijk:

- Gegevens leerlingvolgsysteem: Trends in prestaties, vaardigheidsscores, gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling
- Uitkomst signaleringsinstrument
- Overzicht van beschikbare onderwijsaanpassingen op de school
- Gesprekken met de leerling
- Gesprekken met ouders
- Gepleegde interventies en het effect daarvan (plannen en/of OPP's)
- Observaties in de groep van de (plusgroep)leerkracht, IB-er, (bovenschoolse) HB-coördinator of orthopedagoog

Helpend:

- Kwalitatief betrouwbaar intelligentieonderzoek, uitgevoerd door een geregistreerde orthopedagoog/psycholoog met observatieverslag (wel voorwaardelijk bij plaatsing op een voltijds voorziening)
- Andere onderzoeksverslagen indien aanwezig en van toegevoegde waarde

Aan de hand van deze gegevens wordt er binnen 3 weken in samenspraak met de school gekeken of de leerling met een onderwijsaanpassing op de school kan worden geholpen. Dit kan een wijziging zijn in het aanbod, bijvoorbeeld (verder) compacten en verrijken, en/of

een aanmelding voor de plusgroep op school of verwijzing naar een thuisnabije school binnen het dekkend netwerk van de gemeente, die de onderwijsaanpassing wel kan bieden. Dit verloopt verder conform de eisen die gelden voor aanmelding op een nieuwe school. In dit geval start het PPO niet totdat duidelijk is of de aanpassing het gewenste effect heeft bereikt.

Het PPO start direct wanneer uit bovenstaande bronnen duidelijk wordt dat de school handelingsverlegen is en er thuisnabij geen alternatieve school beschikbaar is. In het geval de school aanpassingen kan doen in het aanbod, wordt na 6 weken gekeken of deze aanpassingen het gewenste effect bereiken. Wanneer dit niet het geval is, start het PPO. Zowel het eventuele PPO, als de evaluatie na zes weken vallen onder de regie van het expertiseteam HBvanONS.

Handelingsverlegenheid van de verwijzende school

Wanneer de school niet in staat is om in de onderwijsbehoefte van de leerling te voorzien, verklaart zij zich handelingsverlegen. Hiervan wordt altijd melding gemaakt bij het expertiseteam. Uit de melding blijkt;

- dat de school de basisondersteuning biedt en de extra ondersteuning ontoereikend is. In dit geval is het PPO de logische volgende stap en is er geen verdere actie vereist van de school
- dat de school de basisondersteuning nog niet kan bieden. In dit geval formuleert de school een verbeterplan om de basisondersteuning op orde te krijgen. De genomen stappen in dit proces worden zes maanden na de start van het PPO geëvalueerd door het expertiseteam⁵
- als de extra ondersteuning die de school kan bieden ontoereikend blijkt, kan het expertiseteam ondersteuning bij de verdere ontwikkeling daarvan

Fase 2: Plaatsing in een bovenschoolse voorziening

Wanneer een leerling in aanmerking komt voor plaatsing in een bovenschoolse voorziening dient er met een heel scala aan aspecten rekening gehouden te worden. Deze aspecten hebben in eerste instantie betrekking op het kind, maar ook externe factoren binnen Zeeluwe bepalen in grote mate hoe en waar de leerling wordt geplaatst.

Enkele (zijns-) aspecten van de leerling aanvullend op de Visie HBvanONS⁶:

- De urgentie en de zwaarte van de ondersteuningsvraag in het algemeen.
- Talenten en persoonlijke kwaliteiten
- Persoonlijke uitdagingen

⁵ [Advies landelijke norm voor basisondersteuning](#)

⁶ Visie HBvanONS

- Stimulerende omgevingsfactoren
- Belemmerende omgevingsfactoren
- Indicaties van een hoog ontwikkelingspotentieel
- Stagnaties in de ontwikkeling waarbij onder andere gekeken wordt naar:
 - Aanwezigheid en mate van voorliggendheid van leerbelemmeringen
Wanneer leerbelemmeringen voorliggend zijn kan plaatsing op het S(B)O wenselijk zijn
 - Aanwezigheid en mate van voorliggendheid van gedragsproblemen
Wanneer gedragsproblemen voorliggend zijn kan plaatsing op het S(B)O wenselijk zijn

Enkele externe aspecten die gelden binnen Zeeluwe:

- Thuisnabijheid
- Plaatsbaarheid van een leerling in verhouding tot het plaatsingsvermogen van de bovenschoolse voorziening (een voorziening met naar verhouding veel leerlingen met ernstige uitval zal geen of minder leerlingen met dezelfde problematiek kunnen plaatsen). De betreffende voorzieningen maken zelf de afweging
- Beschikbare bovenschoolse plekken, waarbij het streven volledige plaatsbaarheid is

De genoemde aspecten zijn niet volledig, noch uitputtend, maar dienen ter indicatie. Wel is thuisnabijheid de factor die bepaalt welke bovenschoolse voorziening als eerste in aanmerking komt voor plaatsing. De betreffende voorziening bepaalt ten alle tijden of er tot plaatsing wordt overgegaan aangezien deze het beste toegerust is om een goede afweging te maken tussen de zijns- en externe aspecten met betrekking tot de leerling met betrekking tot het eigen ondersteuningsprofiel. Gedurende dit proces blijft de eigen school verantwoordelijk voor het onderwijs en de ondersteuning van de leerling. De eigen school onderzoekt andere (tijdelijke) ondersteuningsmogelijkheden voor de leerling zoals een deeltijd voorziening voor leerlingen met kenmerken van meer- en hoogbegaafdheid of een tussenvoorziening⁷. Het expertisecentrum monitort dit proces.

De leerling blijft ingeschreven op de eigen school en zal alsnog geplaatst worden zodra een voorziening de nodige ondersteuning weer kan bieden. Van belang is te vermelden dat de kans klein is dat geen enkele voltijd voorziening binnen Zeeluwe een leerling kan plaatsen. In de praktijk zal dit zelden voorkomen.

Wanneer er wel tot plaatsing over wordt gegaan zal er na 2 maanden worden geëvalueerd of de leerling op de goede plek zit. Het expertiseteam neemt contact op met de voorziening en voorziet in de terugkoppeling naar de eigen school.

⁷ Zie document Netwerk en Entiteit

Deze voorziening zal in de onderwijsbehoefte van de leerling voorzien totdat:

- De oorspronkelijke school van de leerling de onderwijsbehoefte over kan nemen,
- Wanneer de leerling deze ondersteuning aantoonbaar niet meer nodig heeft.
- De leerling (vervroegd) doorstroomt naar het voortgezet onderwijs

In beginsel zal er eerst gekeken worden naar een (tijdelijke) deeltijd voorziening zoals 'a day a week school', tenzij al volstrekt duidelijk is dat de leerling de zwaardere ondersteuning van een voltijd voorziening nodig heeft. Bij voorliggendheid van leerbelemmeringen en/of gedragsproblematiek kan een (tijdelijke) plaatsing op het S(B)O wenselijk zijn. Dit zal altijd in nauwe samenspraak met de bovenschools voorziening en ouders zijn. Hiervoor treden andere procedures in werking dan het hier beschreven Proces Passend HB-onderwijs.

Uitgangspunten procedure:

- De eigen school is verantwoordelijk voor de eerste stap in de aanmelding tot plaatsing op een bovenschoolse voorziening. De ouders doen de aanmelding na instemming van de eigen school en het expertise team. Wanneer ouders zelfstandig tot aanmelding overgaan op een voorziening, behandelen we dit als een signaal dat;
 - De school waarschijnlijk niet de juiste ondersteuning biedt voor hun kind. (zie stap 2 en 3 stroomdiagram)
 - De ouders zich mogelijk niet gezien of gehoord voelen, los van de ondersteuningsmogelijkheden die de school kan bieden
 - De school die de aanmelding van ouders ontvangt meldt dit altijd bij het expertisecentrum

- Wanneer er na aanmelding geen directe mogelijkheid tot plaatsing is draagt de verwijzende school zorg voor plaatsing van de leerling op een plaatsingslijst in combinatie met een tijdelijke plaatsing op een tussenvoorziening⁸

- De school heeft in beginsel de plicht basisondersteuning⁹ te bieden voor de doelgroep zoals in dit document is gedefinieerd en mogelijkheden voor extra ondersteuning te onderzoeken en uit te proberen

- De kosten voor de plaatsing (minus de kosten betaald door de overheid) liggen bij het bestuur van de verwijzende school in kwestie

- Thuisnabijheid bepaalt in eerste instantie welke voorziening in aanmerking komt voor plaatsing. De voorziening in kwestie maakt in samenspraak met de verwijzende school, ouders en de leerling de afweging of een leerling plaatsbaar is, conform de afspraken opgenomen in dit document en conform artikel 40 WPO

- Bij plaatsing wordt er na 2 maanden geëvalueerd met de voorziening, de verwijzende school, de leerling en de ouders

- Wanneer plaatsing op de voorziening niet gaat, wordt er in gezamenlijkheid gezocht naar een oplossing, in samenspraak met het expertisecentrum

⁸ Zie opbrengst Netwerk en Entiteit

⁹ [Advies landelijke norm voor basisondersteuning](#)

- Zeeluwe streeft naar maximale plaatsingsmogelijkheid. Mocht onverhoopt geen plek beschikbaar zijn voor een leerling is het aan de verwijzende school de tijd tot plaatsing zo goed als mogelijk te overbruggen. De leerling wordt nauwgezet gevolgd in samenspraak met de ouders en het expertisecentrum en blijft op de plaatsingslijst. Het expertisecentrum heeft deze plaatsingslijst onder beheer en behoudt zo centraal het overzicht
- Het expertisecentrum heeft een adviserende rol op kennis en het proces en kan op verschillende momenten in de procedure worden geraadpleegd. Het expertisecentrum heeft geen beslissende bevoegdheid, maar bewaart het overzicht van de aanmeldingen. Zo kan het expertiseteam rapporteren richting Zeeluwe en kan vraag en aanbod binnen het samenwerkingsverband bij elkaar brengen.

4 - Concreet overzicht van de procedure:

1. Er is een signaal met betrekking tot meer- of hoogbegaafdheid vanuit:
 - a. De leerling
 - b. De leerkracht
 - c. De ouders
 - d. Een signaleringsinstrument
 - e. Een externe partij
2. Hiervan wordt melding gemaakt op de school bij de onderwijsprofessional (meldpunt (M)HB) die hier verantwoordelijk voor is denk aan:
 - a. De IB-er
 - b. De coördinator hoogbegaafdheid
 - c. De kwaliteitscoördinator
 - d. De orthopedagoog

Wanneer ouders niet de signalerende partij zijn worden ook zij op de hoogte gebracht, de schoolleider wordt altijd op de hoogte gebracht
3. Er wordt onderzoek gepleegd naar de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Zie pagina 5 van dit document
4. Er volgt binnen drie weken een gesprek met ouders over de uitkomst van het onderzoek en de vervolgstappen die worden gezet. De vervolgstappen bestaan uit de volgende mogelijkheden:
 - a. Een voorstel voor passende ondersteuning voor de leerling op de eigen school binnen zes weken, of:
 - b. Een melding handelingsverlegenheid en een aanmelding, door de ouders in samenspraak met de eigen school, voor een lokale passende school of een bovenschoolse voorziening als de basisondersteuning onvoldoende blijkt, of:
 - c. Een melding handelingsverlegenheid en een plan van aanpak om de basisondersteuning op orde te maken met een evaluatie na 6 maanden
5. In het geval van aanmelding bij een bovenschoolse voorziening wordt eerst bepaald of een deeltijd voorziening, of een voltijd voorziening passend is
6. De leerling wordt aangemeld op een passende, thuisnabije voorziening
7. De onderwijsprofessionals wegen verschillende zijns-aspecten en externe aspecten af van de leerling om te bepalen of de leerling geplaatst kan worden. Zie hiervoor pagina 6 van dit document

5- Procedureschema

